

Előfizetési árak:
Egész évre 8 K., félévre 4 K.,
negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 16 fill.
Hirdetések mérsékelt árak szerint

A lap megjelenik minden esütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Brankovics György.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák-utca 8.
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési díjak küld
Kiadófeljárnos:
Fuchs Antal

PESTMEGYE SZABADELVÖ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Az apáknak — fiaikról.

Ujpest, június 22-én.

Az iskolák kapui bezárultak. A tanulók két egész hónapra át, jól vagy rosszul megérdemelt babéaikon, fognak pihenni, a szülőket pedig a gyermekek jövőjének édes meg kínos gondja gyöttri; két hónapra át napról napra azon gondolkoznak, hogy milyen pályát válasszanak fiaik számára.

Gondolkozzunk tehát — de komolyan, hazafiasan, szülőkhöz méltóan.

Egy régi közmondás azt mondja, hogy: »A jelen a jövőnek mestere!«

Nos, a mai tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ez a mostani jelen, nagyon rossz mester.

A mai embereknél hiányzik az erkölcsi erő és hiányzik a gazdasági erő. Pedig csak az erkölcsi erő képes mindent kivívni, s csak a gazdasági erő nyújthat mindennek biztos alapot.

A jelen egy nagy betegségben szenved. Ennek a betegségnek: *szegénység és fényűzés, nagy öntudat és lealázó viszonyok, kikunyerált kölcsön-pénzből való uraskodás a neve.*

S vajjon mi az erkölcsi és gazdasági erő hiányának, e nagy betegségnek az oka?

Az, hogy a magyar nemzet gazdasági levékenysége, az összes nyugati országok közt a legfejletlenebb s e mellett életigényeink legalább is ak-

korák, sőt talán nagyobbak, mint a leggazdagabb nemzeteké.

Az, hogy nálunk minden pálya elhivatalosodott, a melyen az emberek nem tudnak vagy nem akarnak dolgozni, a melyen a föllebvalóktól megszabott munkát, jól rosszul, de inkább rosszul mint jól, kezdeményező és kitartható erő nélkül ellehet valamit épen végezni.

Az, hogy hazánkban mindenki fél az egyéni, felelőségterhes, igazi munkától.

Az ügyvéd, az orvos, a mérnök hivatalt keres; a tanár hivatalnoknak érzi magát; a kereskedelmi iskolák tanulóinak kilenczvenöt százaléka a hivatal csendes zugát keresi s az az ötszázalék is, a mely kereskedői pályára lép: hivatalnok. Bankjaink tele vannak hivatalnokokkal, de ha főnök kell, kezdeményező, szervező, vezető erő kell, akkor nincs kik közt választani.

Az emberek perze elkeserednek, panaszkodnak, hogy nem jutnak előre, s mindenért a nagy szörnyeteget: a protekciót okolják, csak magukat nem vádolják.

Ismételve kijelentjük, hogy ez a jelen nem lehet a jövő mestere.

Jó, szerető szülő, ilyen jelennek az alapján nem dönthet a gyermek jövője fölött.

Am gondolkozzunk egy kissé tovább.

Ha az amerikai emberek életrajzát olvassuk, elképedünk, hogy mi mindenben megy ott keresztül az ember. Az egyik utcaseprő volt, azután hajóinas, tanító, aranyozó, farmer, gyáros; a másik rikkancs, betűszedő, pinczér szabó, végül kereskedelmi hajók birtokosa és tudja Isten mi minden.

Tízszor is újra kezdte egyik-másik az életet s végre vagyonossá lett.

Az angol is olyan mint az amerikai.

A német most nevelődik olyanná. Mindegyikben van akarat, önállóság, csak bennünk nincs!

Nos hát tisztelt szülők, ha már belénk nem neveltek a szülők akaratot és önállóságot, okuljunk mi a saját kárunkon s tereljük a jövő nemzedéket, fiainkat olyan pályára, a hol az elhivatalosodás veszedelme a legkisebb, a hol önállóságra, akaratra tehet az ember szert.

S vajjon melyik pálya ez?

Az ipari pálya!

Az idők ma változtak. Nagy becsülete támad megint a kéz munkájának, a művésziessé vált iparnak.

Az ügyvédek, az orvosok nyomornognak, akkora a konkurrenzia; a kereskedelmi alkalmazottak tömegesen állás nélkül vannak; az okleveles mérnökök nem tudják megkeresni a kenyerüket; a diplomás tanárok és tanítók kétségbeesve keresnek alkalmazást; minden hivatali pályázatnál száz-

zavarában ugyanazt tette. Mind a kettő sietve kapkodta föl s rakta a kosárba a tüket, a gombostüket, különböző színű ezernékat miközben ez is, az is, számtalanszor megszurta az ujjait.

Végre megtelt a kosár s Albert el akart osonni, Emma azonban egy kézmozdulattal visszatartotta.

Miért bujkálsz? — kérdezte gunyosan. Bátran itthon maradhatsz, holnap reggel már utazom. Meg akartam ezt neked írni, de miután ily véletlenül találkoztunk szóval adom tudomásodra.

— Nem akarlak zavarni! I... válaszolá Albert azt sem tudván milyen arcot vágjon az egész dologhoz.

— Engem általában nem zavarsz én az utazó ládám pakolásával vagyok elfoglalva. Tetszésed szerint tégy-vegy tehát házában, nem szükséges, hogy reám tekintettel légy.

E szavak után Emma folytatta utját s Albert esodálkozva nézett utána:

Olyan büszke, olyan biztos s olyan egészen más lett egyszerre, hogy alig tudott ráismerni.

— Talán tulzsigorn voltam házában ezzel a hü vezetőjével! — gondolá magában de azután észébe jutott Gizella nővérenek eselszövénye és — helyeselte a saját eljárását. Ha neveltségessé nem akarja magát tenni, akkor elhatározása mellett kell maradnia.

Óvatosan sietett végig a kerten, a mely nyári lakásának hátsó részét határolta, folszállott az első vajamoskoesiba s elvitette magát. Nagyon kényelmetlenül érezte azonban magát s e kényelmetlenség az esti órák-

kal még fokozódott, különösen akkor, a mikor estelizni akart, s egy rostélyossá sültött angol bélszint kapott. Milyen pompás angol peesenyét varázsolt, az asztalára Emma! Erről persze a jövőben le kell mondania.

— Se baj! Én szívesen nélkülözök, csak Nekikém legyen jó kezekben s a Gizella eselszövényeinek vége szakadjon.

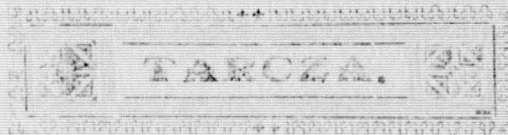
Itt észébe jutott egyik barátjának a következő hasonlata:

A házasság egy zsák, amelybe vakon bele kell nyúlni. A zsákban száz kígyó között egy angolna van. A kivétel nélkül az angolnát ragadja meg, boldog. Legtöbbször azonban kígyót markol ki az ember.

Albert barátjának igaza lehetett. Mikor első feleségét Olgát vette feleségül — angolnát sikerült a zsákból kihúznia — sajnos, hogy csak nagyon rövid időre. Könyekkel teltek meg a szeméi, midőn ifju szerelmére gondolt — s most ha másért nem is, de Olga gyermekének a kedvéért, bele kell ismét nyúlnia a zsákba, nincs más mód. Hosszabb fontolgatás után be is jegyzett rögtön három hölgynevet a jegyzékönyvébe, akiket alaposan tanulmányozni fog; esodálatos azonban, bármelyikre gondolt is a három közül, mindegyik előtt ott lebergett Emma büszke alakja. Tulajdonképpen még elég esines is! — gondolá. Hogy én ezt előbb nem vettem észre?

Midőn Emma a varrókosarával a szobájába tért vissza, esodálkozására Romvárinét találta ott, a ki még egyszer beszélni akart vele.

(Folyt. köv.)

A nagy akadály.

— Elbeszélés —
(Folytatás.)

Sajnos, Albert tervét nagyon megzavarta egy körülmény. Ebéd közben észébe jutott, hogy egy igen fontos levelet otthon felejtett íróasztalában, a melyet még ma postára kell adnia. A levelet ki okvetlenül haza kellett tehát mennie. Szerenéséjére nála volt a kert hátsó ajtajának a kulcsa s így eszrevétel nélkül bejuthatott szobájába. Ez sikerült is neki, de midőn a levéllel a zsebében kifelé igyekezett, valaki gyors léptekkel haladt le a lépcsőkön s így elhatározta, hogy kerülő úton menekül ki a saját házából. Óvatosan befordult s benyitott tehát az ebédlőbe, a nagy társalgóterembe, a könyvtárszobába s a kerti szobába, a melyből már könnyen kijuthatott a kertbe. Nesztelenül féltelt a kijáratot fedő vastag függönyt és — olyan erővel ütöközött belé valaki, hogy csaknem mindketten hanyatt vágódtak. Emma volt, a ki varrókosárjáért ment a kerti szobába.

Mindketten megdöbbenve néztek egymásra néhány pillanatig, azután az egyik jobbra, a másik balra ugrott, miközben Emma varrókosára a földre eset s a tartalma széjjelgurult. Albert, a művelt ember ösztönét követve, lehajolt, hogy a széjjelgurult tárgyakat felszedje s Emma legnagyobb

számra jelentkeznek a folyamodók, de alig van eset rá, hogy *tanult* iparos ne találjon munkát, még a mi nyomorúságos közgazdasági viszonyaink közt is.

A gyári munka mellett napról-napra virulóbban fejlődik a kézi ipar, sőt a gyári ipar sem lehet el nála nélkül, mert a mit sokszorosít, annak ma már művészi jellegűnek kell lennie.

Kérjük a szülőket, gondoljanak gyermekeik jövőjére, szabaduljanak meg az ostoba hiúságtól, hasonlítsák össze a munkája után megélt mesterembert, a nyomorgó hivatalnokkal, ki rabszolgája iróasztalának főnökének, eltitkolt nyomorának.

Milyen más a lelke annak az embernek, a ki dolgozik és független!

Ha a szülők becsvagyók, mi akadályozza őket becsvagyuk kielégítésében?

Hiszen az ipar tere végtelen, van ott alá és fölé rendelt állás, minden a tanultságtól, az akarattól, a szorgalomtól s a becsülettől függ.

Itt nincsen protekció!

Egy csapással, egyetlen egy kiállításon előre jutott s a jótét útjára került már nem egy egészen ismeretlen mesterember.

Gondolják meg a szülők, hogy a nemzet vérkeringésébe egészséges és egészséget adó elemek kerülnének, ha az ipari pályák tanult mesteremberek révén felvirágoznának.

Széchenyi István gróf óta, a nemzet legjobbainak az a közmegegyezés, hogy első sorban a nemzetnek erősnek, gazdagnak, függetlennek és öntudatos férfiakból állónak kell lennie.

Ezek azután ki fognak küzdhetni mindent! s nem fog a nemzettel paczkázhatni senki fia.

Mihelyt erős, öntudatos, jómódu polgárságunk lesz: azonnal megszűn minden nemzeti követelmény!

Értsük meg az idők szavát, és ne hivataloskodásra, hanem munkára, önállóságra, akarásra, lemondani és célokat kitűzni és elérni képes akarásra neveljük fiainkat.

Jó apák! Gondolkozzanak az elmaradottak fölött a szünidők alatt!

H I R E K.

— **Pestvármegye közgyűlése.** Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága f. é. június hó 19-én Beniczky Lajos alispán elnöklésével közgyűlést tartott, a melynek napirendre kitűzött tárgyai azonban a következő napra maradtak s az ülés tisztán József főherceg emlékének áldozott. A rendkívül látogatott közgyűlés Beniczky Lajos alispán indítványára, József főherceg emlékének jegyzőkönyvileg örökítette meg, s fiához József Ágost főherceghez és Klotild főhercegnőhöz részvétiratot intézett, az elhunyt ravatalára koszorút helyezett, s a temetésen hatóságilag képviseltette magát. A vármegye törvényhatósági bizottsága folytatólagos közgyűlésén eltiltotta tisztviselőit az adószedéstől és az újonctoborzásban való részvételtől. S elvárja a megye tisztviselőitől, hogy minden törvénytelen rendeletet visszautasítsanak s biztosítsák őket, hogy *anyagilag kártalanítsa* mind azokért a következményekért, a melyekkel rendületlen hazafiai magatartásuk, a törvénytelen hatalom, a Fejérváry-kormány részéről járhat.

— **Kilépés a gödöllői kerületi szabadalvú-pártból.** *Ladányi Zsigmond*, a gödöllői kerület szabadalvú pártjának jegyzője, a következő levelet intézte a párt elnökéhez: „Nagyságos *Pollner Lajos* kir. tanácsos urnak, mint a Gödöllő választókerületi sza-

badalvú párt elnökének, Gödöllő. Tisztelettel bejelentem, hogy a kerületi szabadalvú-párt 1904. év november 26-án tartott alakuló gyűlésében reám ruházott pártjegyzői tisztségről ezennel lemondok s egyúttal kérem tudomásul venni, hogy a párt kötelekéből is kilépek. Kiváló tisztelettel nyilváníttam mellettem maradtam Ujpesten, 1905. évi június hó 21-én Nagyságodnak kész szolgája *Ladányi Zsigmond*.”

— **Az egyesült villamosági gyár tanonczainak vizsgálja.** A községi iparostanoncziskolának egy különítményét képezi az a szakiskola, a mely az Egyesült villamosági gyár telepén, a gyár igazgatóság támogatásával, a községi előjáróság jóváhagyásával s az iparostanoncziskolai bizottság felügyelete alatt rendeztetett be. Ez szakiskolában az olvasást, fogalmazást, a számtant és könyvvitelt *Ias József* all. elemi iskolai tanító; a vegytant: *Helffgott Armin* vegyész, a nyersanyag előállítását (chemiai technológia) *Szekely László* és *Makó Ferencz* mérnökök, — a nyersanyag megmunkálást (mechanikai technológia) *Gábor Jenő* és *Spinnier Zsigmond* mérnökök, — a szabadalközveti rajzot *Bauer Soma* polgári leányiskolai tanár, a szakrajzot: *Nagy Oszkár*, *Rónai Oszkár* és *Kettner Lajos* mérnökök tanították. A szaktanfolyamnak az I-ső osztályban: 8, — a II-ik osztályban: 14, — a III-ik osztályban 38 és így összesen 60 növendéke *dícséretes eredményvel* vizsgázott le f. hó 21-én az iparos tanoncziskola igazgatója és helyettes elnöke, a község törvénybírója, az Ipartestület elnöke, alelnöke, és számos előjárósági tagja, a villamosági gyár igazgatója s tisztikara előtt. A szakiskola *jóles* növendékei a III-ik osztályból: *Fischer Odón*, *Baubach Károly*, *Tárnoky Ferencz*, *Mantier Sándor*, *Putz Károly*, *Deutsch Ferencz*, a II-ik osztályból: *Csernát István*, *Varga József*, az I-ső osztályból: *Postpischil János*, szakmájukhoz vágó díszkötésű jutalomkönyvekben részesültek az igazgatóság áldozatkészségéből. A szakrajzok közül különösen a géprészek és gépek s a gépelemek szerkesztésének rajzai keltek tisztségükkel s korrektségükkel fogva méltó feltűnést és elismerést nyertek.

— A vizsga végén *Mády Lajos* és *Brankovics György* mondtak köszönetet a szakiskola támogatásáért az igazgatóságuk, buzgalmukért a tanároknak s végül mindketten buzditó szavakat intéztek a növendékekhez, mire *Pintér József* gyárigazgató meleg szavakkal köszönte meg a község Előjáróságának és *Mády Lajos* igazgatónak, hogy a gyár tanonczai részére ennek a szakiskolának a létesítését lehetővé tették. Ezzel az ünnepélyes vizsga véget ért.

— **Irnokválasztó közgyűlés.** A község képviselőtestülete f. hó 21-én *Ivánka Pál* főszolgabíró elnökle alatt választás útján betöltötte a *Lukács Imre* elhalálása folytán megüresedett irnoki állást. Megválasztott nagy szótöbbséggel *Szegő Lipót* okleveles jegyző, a ki a hivatalos esküt azonnal le is tette.

— **Tanévzárás a polgári fiúiskolában.** A lefolyt tanévvel működésének tizenegyedik évét töltötte be községünk ezen virágzó tanitőzete. Fenállásának második évtizedébe való lépésénél jubiláris számmal nyitotta meg a tanévét. A magántanulókkal együtt 700 tanulórt irt be anyakönyvébe. Ez éppen tizszerese a megnyitás évében jelentkezett növendékeknek. A fejlődés ily bámulatreméltó foka, élénk bizonyossága az intézet életrevalóságának. Feltűnést kereső odaadó munkásság jelszava alatt a hivatalos körök által is elismert mintaiskolává nőtte ki magát. A polgári iskolák vajdó kérdésének idején elismeréseméltó dolog ez. Az intézet munkálkodásának jellegzetes vonásai közül a szellemiek mellett különösen a lélek nevelését emeljük ki. A felekezeti érzékenység tapintatos összegegyezésével mindenkor kiváló gondot fordított — amiről nálunk oly égető szüksége van az ifjuságnak: a vallásferkölesi nevelésre. A társadalmi munkásságra való képesítés mellett nem feledkezett meg a jellemképzésről sem. Emberföltöti munka ez, ha meggondoljuk, hogy a családi nevelésnek legtöbb esetben lelketromboló munkája elé különleges viszonyaink mellett még gátat vetni is nehéz.

Ennek örvendetes hatásaképen, iskolai felgyelmet tullepő esemény egész évben nem fordult elő. Az ifjuság szorgalma és előmenetele teljesen kielégítő. Az osztályismétlésre utasítottak száma átlag 6%, a mi örvendetesen esekély százalék. A tanulók egészségi állapota jó. Az oktatás megszakítás nélkül folyt egész éven át. Közvetlen a vizsgálatok előtt *Lád Károly* miniszteri biztos, szakfelügyelő látogatta meg több ízben az intézetet. Az oktatás eredménye és a tantestület buzgó munkálkodása fölött a legteljesebb megalégedését és elismerését nyilvánította, a minék hivatalos jelentésében a dícséretet egész özőnével adott kifejezést. A tanév végi vizsgálatok az igazgató elnöklése mellett f. hó 13-tól 24-ig tartottak. Érdekes és megtekintéseméltó volt a vizsgálatok idején rendezett rajzkiállítás is. A gyakorlati életre nevelő polgári fiúiskola speciális célja domborodott ki ebben a kiállításban. A természet után való rajzoltatás, a mely szinte meglepetésszerűen magán viseli a tanuló egyéniségének bélyegét, vezérlő fonálként húzódott át a közszemlére kített rajzokon.

A tanév kimagasló eseményei közé számítottuk azt a ritka kitűntetést is, a melyben az intézet nagyérdemű igazgatója *Greizinger István* részesült. Kiváló paedagogiai és tudományos képessége alapján a miniszter őt vármegye polgári iskoláinak miniszteri biztosává és szakfelügyelőjévé nevezte ki. Már maga e körülmény is biztos záloga annak a párját ritkító fejlődésnek, a mely polgári fiúiskolánkat jellemzi. Részünkről örömmel méltányoljuk polgári fiúiskolánk eredményét és munkálkodását és a sikerhez az intézet buzgó igazgatójának, valamint a tantestületnek őszintén gratulálunk.

— **Az ujjpesti polgári leányiskola rajz- és kézimunka kiállítása** igen szép és tanulmányos bizonyítékot szolgáltatott a tanárok képzettségéről, ügybuzgalmáról s a növendékek haladásáról. Ennek köszönhetette a kiállítás azt, hogy ugy a szakemberek mint a nagyközönség az egész idő alatt tömegesen látogatták. A *rajzkiállítás* két irányzat ragadta meg figyelmünket. Az első irányzat *Bauer Soma* rajztanár vezetése mellett, főleg a nagy formák és vonalak korrekt megrajzolása áll, — míg a második irányzat *Waskovits Erzsébet* rajztanáró vezetése mellett, a magyar stílus kultiválása és a szép, kellemes, lágy színharmónia által tünt föl.

A kézimunka-kiállításban olyan tárgyakat láttunk, a melyekre egyaránt büszkék lehetnek az intézet igazgatója, a munkavezető tanárnők s ezek között különösen *Juhász Ida* a tanfolyam vezetője és a csipkeverés tanitónője, végül a növendékek. A polgári leányiskola növendékeinek s az intézet keretén belül szervezett kézimunkatanfolyam kiállítása ugyanis, a szó szoros értelmében, mintaszerű volt. Különösen a munkatanfolyam, *Seherer Gyula* igazgató fáradságtalan buzgalma és a közoktatási kormány áldozatkészsége folytán oly arányokban fejlődött, hogy ma már páratlanul áll az ország hasonló intézményei között, a miért nemesak a szülők, hanem maga a község is hálával tartoznak a tanfolyam vezetőinek: *Sik-Elvira* és *Neubauer-Máriának*, akiknek első-sorban köszönhető az, hogy a tanfolyam a *Kecskeméti Országos Nőkézimunka* és *gazzasszony kiállítás*on kitüntető oklevelet nyert. — A polgári leányiskola első és második éves növendékeit, *Szokovány Ilona* tanárnő biztos és gyakorlatilag legezélszerűbb alapon vezette be a nőkézimunkába, míg a harmadik és negyedik osztály növendékeinek munkái, *Seherer Gyuláné* tanárnő vezetése mellett, finom ízlésről tanuskodnak. Mind a két kiállítás joggal megérdemelte az általános elismerést.

— **Az ujjpesti tanítói segélyegylet alapítókéjének gyarapítására** rendezett nyári mulatság kedélyesség és vidámság tekintetében pompásan sikerült, tánc tekintetében azonban sok panaszra szolgáltatott okot, amennyiben nagyon kevés volt a tánczos, pedig hólgyekben nem volt hiány, mert a következők valának jelen: *Antoni Magda* és *Sári, Csermák Károlyné, Cserba Ele-mérné, Lévy Margit, Lévy Dezsóné, Havas Gyuláné, Havas Gabriella, Havas Irma,*

Kiss Béláné, Kiss Etus, Gurányi Istvánné, Gurányi Sárka, Nagy Lajosné, Ralik Lajosné, özv. Feiler Fülöpne, Kecskés Kálmáné, Radocz Mórné, Betenyi Ferenczné, Dolleviczén Irénke és Juliska, Benezé Ferenczné, Patonay Sándorné, Bolgár Frigyesné, Farkas Istvánné, Radics Gyuláné, Heves Gyuláné, Hevesi Etus, Papp Mártonné, Antony Istvánné, Géher Jánosné, Egi Annuska, Stark Sarolta, özv. Weiniczirl Antalné, Greisinger Istvánné, Kovács N. Lajosné, Péterffy Ferenczné, Friedrich Anna, Friedrich Ilonka, Lancsek Gyuláné, Kiss Pál, Jánosné, Imrich Jánosné, Takács Emilné, Basa Péterné, Salgó Sándorné, Kardos Gyuláné, Berezei Endréné, Diószeghy Vilmosné, Baumgarten Izabella, Tarján Andorné, Inezedy Gyuláné, Lenkey Mártonné, Jámbor Vilmosné, Veszler Margit. Néhány év múlva, valószínűleg pályadíjakat kell minden mulatság alkalmával kitűzni az arany ifjuságszámára, hogy tánczoljon, vagy pedig táncz nélküli táncz mulatságokat leszünk kénytelenek rendezni. Oh tánczmuzsája: a Terpsichore! mi lesz a te berkeidből és oltáraidból, ha ifjaink ilyen nagyon korán megvénülnek?

— **Névmagyarosítás.** Kohn Elvira újpesti lakos, belügyminiszteri engedéllyel *Bátori*-ra magyarosította családi nevét.

— **Elhalasztott tavaszi tánczvizsga.** Az újpesti evang. református egyház tavaszi tánczvizsgálma József főherceg halála miatt f. hó 17-kéről f. hó 24-kére halasztott el, a mikor is minden körülmények között meg fog tartatni.

— **Pörge Gergely kiállítását,** állandóan, sőt fokozott érdeklődéssel látogatja a komoly értelemben vett művelt közönség. Ennek folytán, tárlatát f. hó 25-ig (vasárnap) meghosszabbította.

Az elmúlt héten több előkelőség látogatta meg. Így özv. Gömör Öskárné, Buday Zádorné, özv. Jakobey Józsefné, dr. Páris Frigyesné. Továbbá dr. Zsilinszky Mihály államtitkár, Németh Albert miniszteri tanácsos, Maurer János, Kolossváry Gyula rend. tan. stb. — A helybeli művészek közül: Margittay Tihamér, Both M., Bachmann K., Bareza L., Andrájka József. E héten is több vásárlás történt. Így Gerő Ödön, a Pesti Napló művészeti albuma számára választott több képet, továbbá dr. Páris Frigyesné, Vaskovics Erzsébet, Latinovics Dalszika, Buday Zádorné, Wágner Manó. A hét folyamán meglátogatta a tárlatot, Wágner Manó rpalotai intézete is, több tanár kíséretében, a belépődíjat, az intézet nevében ötven koronával váltotta meg, a művészetért lelkesedő Wágner Manó igazgató. A művész pedig ezen nobilis tett viszonzásul egy eredeti rajzát ajánlotta fel az intézet számára.

A helybeli áll. iskolák közül fent voltak, Kiss Béla, Radocz József, Bendász József, Bartha Péter, Friedrich Vendel igazgatók, tantestületeik és növendékeikkel együtt. E hét végére pedig az áll. polgári leányiskola jelentette be látogatását.

— **Eljegyzés.** Schaff Rezső póstatakarékpénztári tisztviselő f. hó 22-én eljegyezte Boldog Margit kisasszonyt, Boldog Kálmán leányát.

— **Zártkörű jünialls.** A Magyar kir. pénzügyőri altisztek önképző köre f. é. június hó 24-én a „Buda Gyöngye” című nyári vendéglő helyiségeiben (Budapest, I. ker. Budakeszi-ut 11. sz.) zártkörű jüniallist rendez. A zenét a budapesti m. kir. honvéd-és egy cigányzenekar szolgáltatta. Kezdeté este 6 órakor. Egész éjjeli kocsiközlekedésről, mérsékelt árak mellett a főváros összes kerületeibe gondoskodva van. A jüniallis kedvezőtlen idő esetében július 1-én tartatik meg. Kezdeté este 6 órakor.

— **Egy aljegyző merénylete.** Ki ne ismerte volna Fischer Istvánt, a ki évek hosszú során tisztviselői minőségben működött a községi háznál s a ki leköszönvén itteni állásáról szerenésesen bejutott a hatvani aljegyzői állásba. Ugy látszik azonban itt sem változtatta meg életmódját, mert a mult napokban beállított Újvidéken lakó gazdag nővéréhez, Bas végrehajtó nejéhez és pénzt kért tőle kölcsön. Basné azonban elutasította, mire Fischer István revolvert szegezett nővére, kinek nagynehezen sikerült az udvarra

menekülnie. Fischer István ezalatt mellbe lőtte magát. A rendőrség csakhamar megjelent a helyszínén s a veszedelmesen megsérült Fischer Istvánt a kórházba szállította.

— **Pestmegyei községi jegyzőinek nyugdíj-valasztmányát** a mult héten választották meg három esztendőre. Ez alkalommal Zsoldos János főjegyző rendes választmányi taggá választott meg.

— **A Szent-Erzsébet nőegyesület,** a mely f. é. június hó 18-án tartotta harmadik évi rendes közgyűlését, a következőkben számolt be mult évi működéséről: Naponként 120 szegény kapott ebédet és pedig 80 a gróf Károlyi-kórházban és 40 az egyet helyiségében berendezett népkonyhában. Az ebéden kívül 13,100 adag élelmiezzik és 100 adag tüzelőanyag osztott ki a tél folyamán. Karácsony estéjén 13 család kapott földszített karácsonyfát, megfelelő ajándékkal és élelmiezzikkel. — Karácsony előtt pedig 100 öltözet ruha, 100 pár cipő és 100 pár harisnya osztott ki a felruházási-ünnepély alkalmával. Husvétkor 160 szegény kapott husvét ajándékot, a mely egy-egy fonott kalászból, füstölthusból, piros tojás s egy rózsafüzérből állott. A betegágyas nők közül 6 részesült ellátásban, ápolásban és fehéreneműből álló segélyben. A szegénylős szegények 220 korona kamatonküli kölcsönt kaptak. Tizenöt törvénytelen házassághoz szükséges okmányait s ezáltal 42 gyermek törvényesített. Az egyesület egyik gyámoltja elhalálozván, temetési költségeit az egyesület pénztárából fedeztették. Tehetetlen munkaképtelen öregekért 2 esetben az egyesület fizette a lakbért. Egy szegény iparostanonozért egész év folyamán fizette a villamos költséget Újpestről Budapestig. Azokat a 12 éven felüli leányokat, kik otthon tétlenül s néharos társaságban töltötték az idejüket a kath. nővédő-egyesület által fontartott foglalkoztató műhelyekbe terelte, a hol a varrás és egyéb kézimunkában nyertek kiképzést s némi keresethez is jutottak. A kerületi biztosok 1020 látogatást tettek segélynyújtás céljából a szegény családoknál. A titkári hivatal 555 ügyben írásbelileg, 640 ügyben szóbelileg intézkedett, továbbá a tagok, a szegények törzskönyvét stb. vezette. A választmány 8 ülést tartott. A pénztár 8797 K 92 fillért vett be s 7768 K 81 fillért adott ki s így a vagyoni állapota 1029 K 11 f. Az egyesület anyagi támogatásához gróf Károlyi Sándor az elmúlt 3 év alatt 8000 koronával, 30,256 népkonyhai ebédutalvánnyal, 450 teljes öltözet ujruhával, 450 cipő s ugyanannyi harisnyával járult hozzá. A római kath. egyháztanács által átengedett Szent-Antal perzselyből a mult évben 1242 K 92 f. a Papp Szilágyi Lászlóné által rendezett nagy erkölcsi sikert aratott hangversenyből 161 K 54 f. az adományokból 4759 K s a rendes tagsági díjakból 1071 K 90 fillér folyt be. Ezen eredmény után a Szent-Erzsébet nőegyesület választmányi hölgyei előtt tisztelettel kell kalapot emelnünk, mert ezt az eredményt csak lelkesedéssel, önfeláldozással párosult buzgósággal lehetett elérni. Újpest községe mindenestre nagy köszönettel tartozik az Erzsébetnőegyesületnek s választmányi hölgyeinek, hogy a nyomor enyhítése és az erkölcsök javítása érdekében ily eredményesen fáradoznak. Isten áldása legyen további működésükön is, Isten jutalmazza meg őket önzetlen fáradozásukért. — A közgyűlést Prohászka Ottokár dr. egyetemi tanár ünnepi beszéde nyitotta meg. Azután felolvasták Rejtő Sándorné alelnök és Wüszner Henrikné jelentését. Mindkét jelentés a pénztári jelentéssel együtt tudomásul vétett s a közgyűlés Rejtő Sándorné alelnök-nőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A tisztújítás megejtése után a közgyűlés véget ért.

— **Zsilinszky Mihály áll. titkár látogatása,** Pörge Gergely kiállításában. Kitüntetett megtiszteltetés érte Pörge Gergely festőművészt. Ugyanis f. hó 17-én Zsilinszky Mihály államtitkár 5 exellentiaja látogatta meg kollektív kiállítását a hol másfélóra hosszat időzött és mindent a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel szemlélt meg s a művészeknek őszinte melegséggel gratu-

lált a magas nívón álló s minden tekintetben sikerült tárlatához.

— **Rajzkiállítás egy elemi iskolában.** A Lőrincz-utcai elemi fiú iskola IV.-ik osztályának vezetője Kardos Gula, meglepően sikerült rajzkiállítást rendezett a növendékek rajzairól, melyekkel együtt az írásbeli dolgozataikat is bemutatta. Ugy a rajzok mint az írásbeli dolgozatok tényleg megmégérdemelték a kiállítást, a mely nemcsak a többi elemi iskolák növendékeinek hanem az osztályvezetőknek is b uzzításul szolgálhat.

Köszönetnyilvánítás.

Az újpesti intelligens polgárok magukévá tették a vas- és fémmunkások ügyét, s elhatározták, hogy nagyobb mérvű segélyben fogják őket részesíteni; többen élelmiezzikkel, többen pedig pénzbeli adományokkal. A már eddig adott 147 korona és 30 fillérért ez uton is köszönetet mond

a sztrájk-bizottság.

711. végreh. szám. 1905.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1905. évi V. 319. sz. kiküldő és a bpesti V. ker. kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. III. 419/6 sz. elrendelő végzése folytán dr. David Miksa ügyvéd által képviselt Löwinger Samuel felperes részére Molnár Lajos alperes ellen 60 kor követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 770 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Újpesten, Mária-utca 30 sz. a. leendő megtartására határidőül 1905. évi június hó 27-ik napján delután 3 óraja tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok stb. és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Újpest, 1905. évi június hó 8-án.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Ránduljunk ki Rákospalotára

Van szerenésém Újpest és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Rákospalotán (Fő ut 62. sz. a., a gyógyszer-tár mellett) levő Kohn Samuel-féle**

vendég!ömben

naponként jól és olcsón lehet étkezni, azonkívül minden **pénteken** frissen készült **halpaprikás és rántott hal** kapható.

Egyben ajánlom saját szüretelésű Rajnai és Olasz Rizling, Szilványi, Kövidinka és Ezerjó, Mézes és Oportó fajboraimat.

Naponta frissen csapolt sör.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

A n. é. közönség szives látogatását és támogatását kéri

tisztelettel

Kohn Samuel

vendéglős Rákospalotán.

